

E-BULLETIN

SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE

JÚN 2025

JURAJ TOMAN: STUDIO II.

FOKUS

NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU

CELOROČNÝ CYKLUS PREZENTÁCIE KNÍH FINALISTOV
LITERÁRNEJ CENY ANASOFT LITERA

HOSŤ: LUKÁŠ CABALA | MODERUJE: JAKUB PAVLOVSKÝ
4. 6. O 18:00, SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE, HYBERNSKÁ 1

HOSŤ: DUŠAN DUŠEK | MODERUJE: ELENA KOTOVÁ
18. 6. O 18:00, SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE, HYBERNSKÁ 1

Fokus na súčasnú slovenskú literatúru je cyklus diskusií, ktorý na mesačnej báze prezentuje autorov a autorky z finálovej desiatky prestížneho slovenského ocenenia Anasoft litera, ktoré odborná porota udeľuje raz ročne za najlepšie pôvodné slovenské prozaické literárne dielo alebo za preklad pôvodného prozaického literárneho diela.

Pripravili: Slovenský inštitút v Prahe, Slovenské literárne centrum a TVAR.

Foto Rena Bena Černayová | SLC

Lukáš Cabala

Narodil sa a žije v Trenčíne, kde od roku 2011 spolu s rodičmi vedie internetový antikvariát. Debutoval novelou Satori v Trenčíne, ktorá bola nominovaná na cenu Anasoft litera 2021 a získala ocenenie Debut roka v hlasovaní čitateľov Knižnej revue. Neskôr mu vyšli ďalšie dve novely uzatvárajúce voľnú magickú trilógiu: Jar v Jekaterinburgu (2021) a Spomenieš si na Trenčín? (2023).

S dielom Spomenieš si na Trenčín? sa Lukáš Cabala umiestnil v desiatke Anasoft litera 2024 a vyslúžil si nominácie na Cenu René a Cenu Európskej únie za literatúru 2025.

Napísal tiež dve knižky pre deti a najnovšie mu vyšla realistická próza Leto postávalo v horúcom vzduchu.

Spomenieš si na Trenčín? (Artforum, 2023)

Príbehy pretkané jemným humorom a magickým realizmom na trenčiansky spôsob. Vincent, svojský majiteľ antikvariátu; Laura, jeho verná súputníčka; Oliver, jej syn; Tamara, novinárka zďaleka; a maliar Albert sa stretávajú v uliciach Trenčína, objavujú jeho zákutia, ocitajú sa v rôznych časových a myšlienkových dimenziách.

Lukáš Cabala stiera časové a priestorové hranice a vytvára osobitú mapu mesta Trenčín aj ľudských osudov.

4.6.2025

o 18:00

**Slovenský inštitút
v Prahe,
Hybernská 1**

OPÝTALI SME SA AUTORA:

LUKÁŠ CABALA

Foto SLC

Ako vnímate nomináciu na cenu Anasoft litera 2024 a ako hodnotíte minuloročnú desiatku finalistov a finalistiek?

Byť nominovaný je vždycky príjemné, zvýši sa počet pozvaní na kultúrne podujatia a knižka má väčšiu pozornosť. Veľmi si nomináciu vážim. Desiatka bola celkom silný výber, mnoho etablovaných autorov a autoriek, bolo mi cťou byť medzi nimi.

Knihou Spomenieš si na Trenčín? ste uzavreli voľnú trilógiu s prvkami magického realizmu. V medzičase vám vyšiel realistický román Leto postávalo v horúcom vzduchu. Prečo ste sa rozhodli opustiť magický realizmus a čo vám priniesla táto zmena rozprávačského prístupu?

Nepovedal by som, že magický realizmus opúšťam, ale láka ma aj realistické rozprávanie a na námet v tomto románe sa mi hodilo viac. V tom realistickom románe je však jedna linka, ktorá realistická nie je. Momentálne v Prahe pracujem na poviedkach, ktoré sú opäť magické a špekulatívne.

Dejiskom dvoch vašich kníh je fiktívna alternatíva vášho rodného mesta Trenčín. Čo pre vás toto mesto (či miesto) znamená?

Žijem v ňom celý život a vytváram si jeho vlastnú podobu. Je totiž príliš malé a v podstate príliš obyčajné, človek si to musí trochu pretvoriť. Mám tam však rodinné a spoločenské zázemie, ktoré z tohto mesta robí môj domov a to je pre mňa osobne dôležitejší mestský status ako právo meča.

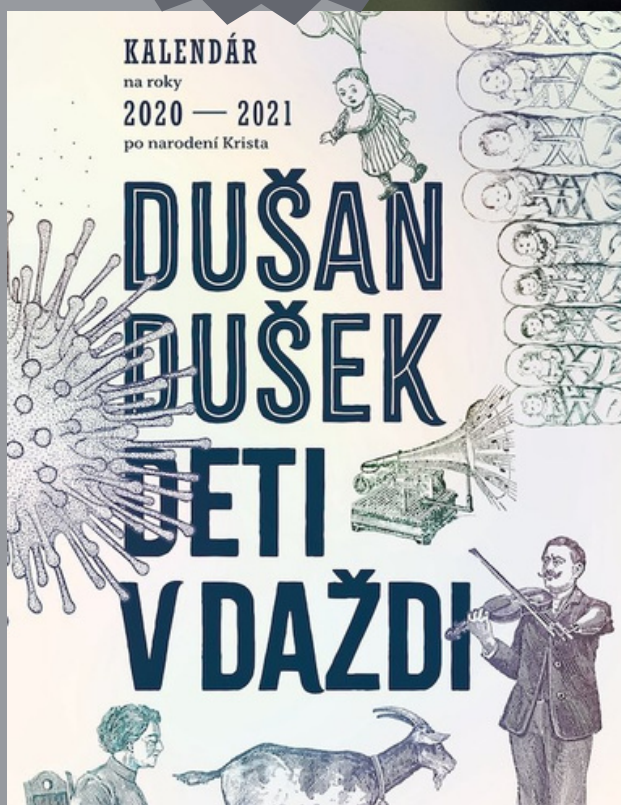
Ako ste sa dostali k písaniu? Kedy ste začali tvoriť a čo vás motivovalo? Ovplynili vás nejakí konkrétni autori/autorky, diela?

Bol som čitateľ a kniha Na ceste od Kerouaca doslova zmenila môj život, je v tom istý pátos, ktorý zrejme patrí k tomu veku okolo dvadsiatky. Keď v románe Dean Moriarty prišiel za Salom Paradisom, aby ho naučil písať, mal som pocit, že som s tým za ním prišiel ja sám. No a potom to chcelo už len 10 rokov intenzívnej práce a prvá kniha bola na svete.

18. 6. 2025

o 18:00

Slovenský inštitút
v Prahe,
Hybernská 1

Deti v daždi (Slovart, 2023)

Život kalendárov sa začína na Nový rok. Kráčajú deň po dni, stále dopredu, v každom sa dá niečo očakávať – a nie sú to len nové a nové dátumy. Aj kniha *Deti v daždi* je kalendárom, aj keď trochu iným, takmer opačným, je to kalendár minulého času. Záznamy, zápisy, zachytenie. Vytvára obraz blízkej minulosti, opisuje konkrétne, zväčša neveselé udalosti, hľadá v nich súvislosti a smeruje k výstrahe či skôr prosbe, aby sme sa poučili zo svojich zážitkov a chránili to najcennejšie, čo máme: svoje deti. Ide o ich životy.

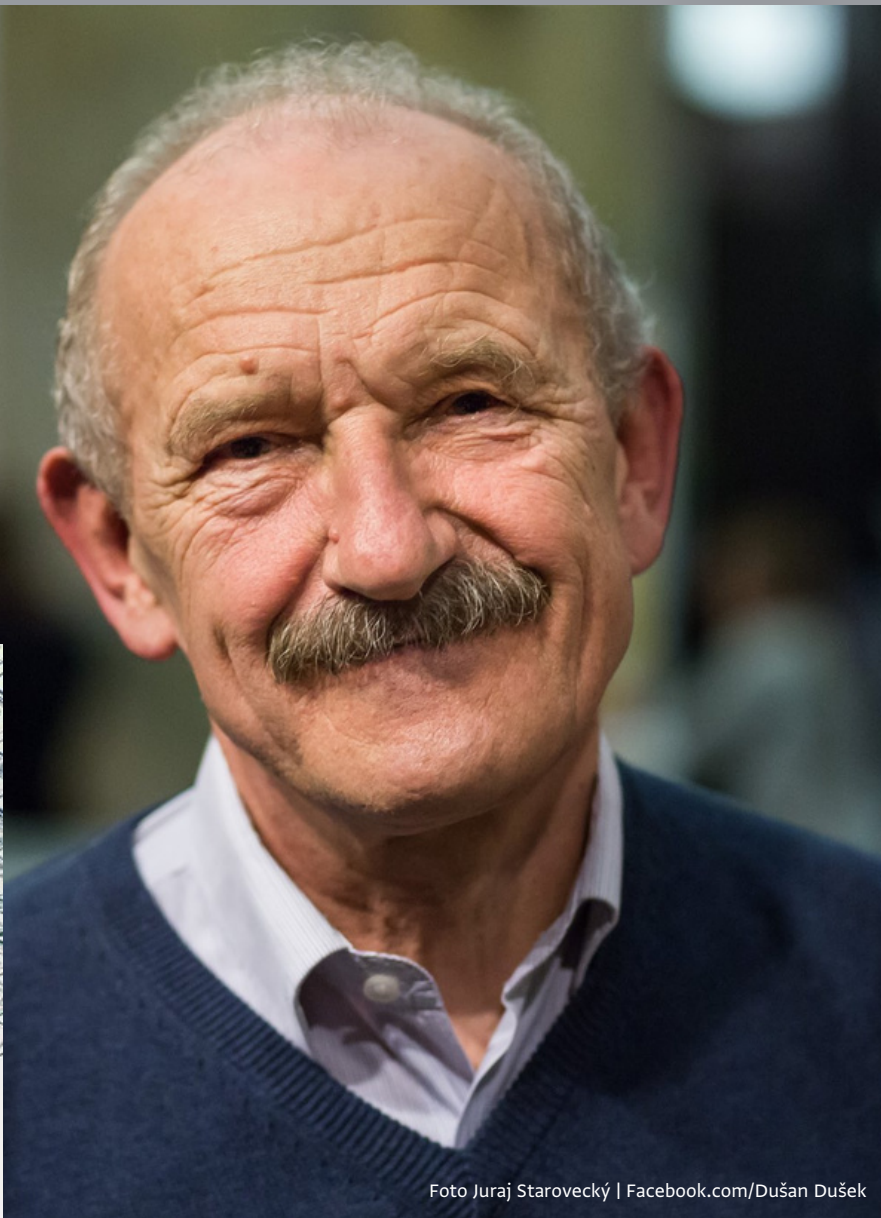

Foto Juraj Starovecký | Facebook.com/Dušan Dušek

Dušan Dušek

Autor poviedok, básní, rozhlasových hier, literatúry pre deti a mládež, redaktor, pedagóg a scenárista Dušan Dušek sa narodil v Gbelcoch a vyštudoval geológiu a chémiu na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Od roku 1964 publikoval v časopisoch *Mladá tvorba*, *Slovenské pohľady*, *Romboid*, *Kamarát* či *Slniečko*, knižne debutoval v roku 1972. Pracoval ako redaktor a lektor vo vydavateľstve *Smena* aj ako redaktor v časopisoch *Tip*, *Kamarát*, *Slovenské pohľady*. Od roku 1993 vyučoval scenáristiku a dramaturgiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

Píše pre dospelých, ale tiež pre deti a mládež a žánrovo je známy predovšetkým vďaka poviedkam. V jeho dielach sa opakovane objavujú motívy detstva, domova, rodiny, medziľudských vzťahov, ale aj smrti či dospievania.

Je držiteľom Ceny Dominika Tatarku (2000), Krištáľového krídla (2002), Ceny nadácie Tatra banky (2011), Cena Literárnej Akadémie (2018). Bolo mu udelené štátne vyznamenanie Pribinov kríž I. stupňa. Žije a tvorí v Bratislave.

Vizuálne umenie

FRAGMENTY MESTA

Výstava súčasného umenia v rámci projektu

Vernisáž 11. 6. 2025 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Vystavujúci umelci a umelkyňa:

Patrícia KOYŠOVÁ, Marek KVETAN, Juraj TOMAN, Jiří ČERNICKÝ (host)

Kurátor: Vladimír Beskid

Výstava s názvom Fragmenty mesta predstaví tvorbu troch slovenských súčasných umelcov, ktorí osobitým spôsobom reflektujú jednotlivé aspekty súčasného mesta a jeho urbánnej štruktúry. Ide o predstaviteľov strednej generácie, ktorí majú vzťah k trenčianskemu regiónu.

V nakumulovaných sériách kresieb Patrície Koyšovej (1985) vystupujú intuitívne záznamy a detaily mestskej infraštruktúry, ktoré vznikali prirodzene pod vplyvom jej pobytu v Paríži. Tieto expresívne kresby tušom sú kolážované do väčších celkov na plátne a vytvárajú imaginárnu urbánnu kartografiu. V hybridných objektoch Mareka Kvetana (1976) ožívajú napadnuté počítačové dosky a ich organické prerastanie s modrou skalicou či maskulínne boxerské rukavice s fakeovou bižutériou. Kvetan programovo vytvára tieto invalidné situácie s kritickou reflexiou dnešných dní. Juraj Toman (1985) v maľbách prináša často komorné scény z opustených zákutí mesta a industriálnych periférií mestského života. V aktuálnej sérii plátien sa koncentruje na komorné scény z ateliéru, vlastné primatissimo s osvedčenými atribútmi: pohovka, lampa, televízor, kvet, obrazy. Len niekde v pozadí je ľudská figúra meštana v dôverne známej atmosfére. K tejto zostave pribúdajú fotofragmenty pouličných kvádrov z mnohých miest sveta či drobné intervencie „parazitnej“ elektroinštalácie českého intermediálneho umelca Jiřího Černického (1966) ako hosta výstavy.

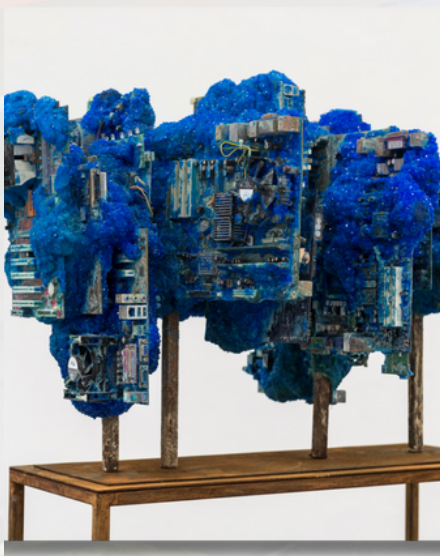
Výstava Fragmenty mesta sa koná v spolupráci s projektom TRENČÍN 2026 – Európske hlavné mesto kultúry.

Text: b.skid, kurátor

Mgr. art. Patrícia KOYŠOVÁ ArtD. (1985, Nové Zámky)

Súčasná slovenská maliarka; žije a tvorí v Bratislave. Študovala na Škole úžitkového priemyslu v Trenčíne (2004). Následne absolvovala magisterské štúdium na VŠVU v Bratislave (2005-2011) a doktorandské štúdium v ateliéri prof. Ivana Csudaia (2016). Zo samostatných výstav: 2025 - Vzduchom, galéria Čin-čin Bratislava; 2025 - Veľké city, Mína Art Space Košice; 2024 - No End/Bez konca, GJK Trnava - synagóga; 2020 - Catch me if You Can, White and Weiss Bratislava; 2018 - ZOOM, Danubiana Meulensteen Art Museum Bratislava; 2018 - Focus, Mestská galéria Rimavská Sobota.

Mgr. Art. Marek KVETAN (1976, Bratislava)

Popredný slovenský umelec a pedagóg, pochádzajúci z Piešťan; žije a tvorí v Bratislave. Absolvoval Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave (1995-2001), v roku 1999 - študijný pobyt na Fakulte umení VUT v Brne. Ocenenia: 2016 - laureát Nadácie NOVUM; 2010 - finalista Henkel Art Award Viedeň; 2008 - laureát Ceny NG 333, NG Praha; 2003 - Grand prix Triennale súčasnej slovenskej grafiky, ŠG Banská Bystrica. Z aktuálnych výstav: 2025 - Fake It Till You Make It, PGU Žilina; 2024 - Nádobý dočasnosti, GVOU Ostrava; 2023 - Red Horizon, Steinhäuser Gallery Bratislava; Petrus, JKG Banská Štiavnica; Pragovka Gallery Praha; 2022 - Private Agora, StroArt galéria Brno; atď.

Mgr. Art Juraj TOMAN ArtD. (1985, Trenčín)

Súčasný slovenský maliar a pedagóg; žije a tvorí v Trenčíne. Je absolventom Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a doktorandského štúdia na Akadémii umení v Banskej Bystrici (2014). Z aktuálnych výstav (výber): Studio Games, SG Banská Bystrica; 2022 - Nočné spoje, Station / contemporary art gallery Bratislava; 2021 - Nočná smena, Mestská galéria Rimavská Sobota; 2019 - Merina, Nová vlna Trenčín. V súčasnosti (od roku 2014) pedagogicky pôsobí na Katedre výtvarnej výchovy a tvorby UKF v Nitre.

prof. Mgr. Akad. mal. Jiří ČERNICKÝ (1966, Ústí nad Labem)

Hostujúci český intermediálny umelec; žije a pracuje v Prahe. Absolvoval Akadémiu výtvarných umení v Prahe (1997). Nositeľ niekoľkých ocenení: 2020 - Hlavní cena Grafiky roku, Cena Vladimíra Boudníka; 2012 - finalista ceny Alice Francis; 1998 - laureát Ceny Jindřicha Chalupského, Praha. Dlhoročný pedagóg na UMPRUM v Prahe (vedúci Ateliéru maľby).

Film

VIA SLOVAKIA

OKOLO SLOVENSKA ZA 82 DNÍ!

- (Dokument | Slovensko | 2024 | 83 min) -

26. 6. 2025 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Vstup zdarma. Rezervácia nutná na si.prague@mzv.sk.

Chystáte sa v lete na hory? Naplánujte si letnú dovolenku spolu s nami!

Objavte nevidané zákutia slovenskej krajiny a odneste si tipy na výlety. Skúsený turista Slavomír Duchovič porozpráva o svojich mimoriadnych zážitkoch a poradí, čo si zbaľiť na potulky.

Pozývame vás na výnimočný večer s dokumentom VIA SLOVAKIA, ktorý vás zavedie na najdlhšiu turistickú trasu po hraniciach Slovenska – a ešte ďalej. Nenechajte si ujsť prehliadku prírodných a kultúrnych krás Slovenska a nazbierajte inšpiráciu na vlastné dobrodružstvá!

Príďte si pozrieť inšpiratívny príbeh o odvahe a vytrvalosti neobyčajného turistu Slavomíra Duchoviča, ktorý pešo prešiel neuveriteľných 1870 km za 82 dní. Putovanie pre neho bolo nielen fyzickou výzvou, ale aj osobnou očistou a vyrovnávaním sa so závislosťou a búrlivou minulosťou.

Po filme bude nasledovať diskusia s tvorcami. Hlavný aktér spolu s režisérom Vítázoslavom Chrappom prezradia zaujímavosti zo zákulisia dokumentu, no taktiež sa podelia o praktické turistické rady.

Odniesť si môžete turistických sprievodcov, mapy a ďalšie materiály s tipmi na výlety po Slovensku.

Informujeme a odporúčame

PRAHA SRDCE NÁRODOV | 29. 5. - 1. 6. 2025

27. ročník festivalu Praha srdce národů je oslavou kulturní rozmanitosti národů, národnostních menšin a etnik, zároveň je největším společným podujatím národnostních menšin v České republice.

Počas štyroch dní sa historické centrum Prahy premení na javisko, kde sa predstavia desiatky súborov a sólistov z viac ako dvadsiatich krajín vrátane Slovenska, Srbska, Maďarska, Poľska či Rumunska. Návštevníci sa môžu tešiť na pestrú paletu hudobných a tanečných vystúpení, školu tanca a prehliadku krojov, ktoré ponúknu autentický pohľad do kultúrneho bohatstva rôznych národov.

Festival vyvrcholí slávnostným galaprogramom 1. júna o 19:00 v Divadle na Vinohradoch.

Viac informácií o programe nájdete na tomto [odkaze](#) a vstupenky na galaprogram nájdete na tomto [odkaze](#).

SLOVENSKÁ SEZÓNA V OLOMOUCI

Mesto Olomouc otvára kultúrnu sezónu venovanú slovenskému divadlu, výtvarnému umeniu, gastronómii, folklóru a tradíciám.

SVIATKY PIESNÍ

5. 6. 2025 o 18:00 | Kaple Božieho tela, Umělecké centrum Univerzity Palackého

Otvárací koncert slovenských speváckych zborov.

OPENSTUDIO LUCIE TALLOVEJ

5. 6. 2025 o 18:00 | Telegraph Gallery

Slovenská vizuálna umelkyňa prepája maľbu s objektami, kolážami a priestorovými kompozíciami.

SVIATKY MESTA OLOMOUC

6. 6. 2025 o 18:30 | Kostel sv Mořice

Vystúpenie Bratislavského chlapčenského zboru pod vedením Magdalény Rovňákovéj a Gabriela Rovňáka.

Viac informácií o programe nájdete na tomto [odkaze](#).

Informujeme a odporúčame

AMADEUS | PREMIÉRA 9. 6. 2025 O 19:00

Divadlo Kalich, Jungmannova 22/9, Praha

Medzinárodne uznávaný slovenský choreograf Ján Ďurovčík predstavuje nový tanečný projekt – moderný balet AMADEUS. V podaní Slovenského divadla tanca prináša strhujúci príbeh Wolfganga Amadea Mozarta, ktorý ani po storočiach neprestáva fascinovať a inšpirovať nové generácie.

Hudba: Wolfgang Amadeus Mozart

Réžia a choreografia: Ján Ďurovčík

Asistent réžie a choreografie: Marianna Paulíková

Hudobné úpravy: Ľubomír Dolný | Svetelný design:

Matúš Gazdík, Ján Ďurovčík | Kostýmy: Lukáš Krnáč

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

CZECH NATURE PHOTO | 23. 4. – 17. 8. 2025

Tereziánske krídlo Pražského hradu

Deviaty ročník výstavy Czech Nature Photo pozýva na fascinujúcu cestu prírodou objektívmi najlepších českých a slovenských fotografov.

Vystavené snímky predstavujú výber odbornej medzinárodnej poroty, ktorá posudzovala dve tisícky snímok od viac ako dvoch stoviek prihlásených fotografov a fotografiiek.

Medzi ocenenými je aj slovenský fotograf Martin Miklas.

Viac informácií o výstave a vstupenkách nájdete na tomto [odkaze](#).

Open Call | DIPLOMA SELECTION

Medzinárodný festival [Designblok](#) v spolupráci s klastrom EUNIC uvedie v roku 2025 už 11. ročník medzinárodnej súťaže [Diploma Selection](#), ktorá predstavuje to najlepšie z tvorby najvýraznejších diplomantov a diplomantiek európskych škôl v odbore produktového a módného dizajnu.

Do súťaže Diploma Selection sa môžu prihlásiť absolventi*tky bakalárskych a magisterských programov v odbore produktového alebo módného dizajnu. Uzávierka prihlášok je 7. 7. 2025. Prihlášku nájdete na tomto [odkaze](#).

OTÍLIA KADAŠIOVÁ: STREČNIANSKE NAHOVÁRKY

VLASTNÝ NÁKLAD,
KOŠICE 2024

Rozprávanie o vidieckej kultúre v dedine na Považí. Kniha približuje udalosti, práce a sviatky „od roka do roka“ – od jesene do jesene, od siatia po žatvu. Autorka okrem toho sprostredkúva aj povojnový vývoj života a kultúry na vidieku.

ANDREJ KOLENČÍK: NOSFERATU SA VRACIA

MONOKEL,
BRATISLAVA 2025

Komiksová pocta filmára a výtvarníka hororovému žánru, bččkovým filmom a jednej nesmrteľnej upírskej legende.

MÁRIA RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ

28. JÚN 1905, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ – 5. AUGUST 1964, BRATISLAVA

Foto: SLC

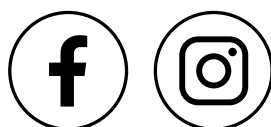
**V júni si pripomíname
120. výročie narodenia
poetky, dramatičky
a prekladateľky
Márie Rázusovej-Martákovej.**

Vedeli ste, že Mária Rázusová-Martáková...

- po štúdiách na učiteľskom ústave v Prešove pôsobila ako učiteľka v Dolnom Srní, Bratislave a Martine?
- bola redaktorkou knižnej edície pre deti a mládež Dobré slovo a časopisu Slniečko?
- bola jednou z prvých autoriek, ktorá systematicky rozvíjala modernú slovenskú literatúru pre deti a mládež?
- je autorkou známej básne Ranená breza, ktorá dodnes zaznieva na recitačných pretekoch?
- popri literárnej činnosti sa venovala aj prekladateľstvu, najmä zo španielčiny, francúzštiny a ruštiny, pričom jej práca zohrala významnú úlohu v dejinách slovenského prekladu?
- venovala sa tiež publicistike – príležitostne uverejňovala v časopisoch portréty spisovateľov, ale tiež články o jazyku?
- spolu s manželom Jánom Martákom, ktorý bol správcom Matice slovenskej, napísala veršovanú drámu Jánošík (1941)?
- bola sestrou významného básnika, prozaika a politika Martina Rázusa?

Slovenský inštitút v Prahe
Hybernská 1
110 00 Praha 1, Česká republika
www.slovenskyinstitut.cz
Tel: +420 721 466 298
E-mail: si.prague@mzv.sk

Zmena programu vyhradená.

Účasťou na podujatiach Slovenského inštitútu v Prahe dávate súhlas so spracovaním osobných údajov.
Vaše osobné údaje nebudú poskytnuté tretím stranám na ďalšie spracovanie bez vášho vedomia.